

Sygn. akt IV Cz 588/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Watemborska (spr.)

Sędziowie SO: Mariusz Struski, Andrzej Jastrzębski

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 r. w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużników B. G. i S. K.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Andrzeja Śniegockiego podjętą w sprawie (...), polegającą na ustaleniu kosztów umorzonego postępowania egzekucyjnego i obciążeniu nimi dłużników

z udziałem wierzyciela Agencji Nieruchomości Rolnych w W. – Oddział (...) w G.

na skutek zażalenia dłużników

na postanowienie Sądu Rejonowego w Lęborku

z dnia 15 lipca 2013 r., sygn. akt I Co 922/13

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie poprzez uwzględnienie skargi dłużników na czynności komornika i obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego w kwocie 3.752,07 zł (trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt dwa złote siedem groszy) wierzyciela - Agencję Nieruchomości Rolnych w W. – Oddział (...) w G.;
2. zasądzić od wierzyciela (...) w W. – Oddział Terenowy w G. na rzecz skarżących B. G. i S. K. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IV Cz 588/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w Lęborku oddalił skargę dłużników B. G. i S. K. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Andrzeja Śniegockiego podjętą w sprawie (...), polegającą na obciążeniu ich kosztami umorzonego postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu wskazał, że dłużnicy w całości spełnili egzekwowane świadczenie pieniężne dopiero po wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Jakkolwiek w okresie od lipca 2008 roku sukcesywnie dokonywali w ratach spłat zadłużenia, jednakże w chwili złożenia wniosku wierzyciela o wszczęcie egzekucji tj. w dniu 27 grudnia 2011 roku cała wierzytelność nie została jeszcze spłacona. W rezultacie w dacie wszczęcia egzekucji po stronie wierzyciela istniało niezaspokojone roszczenie pieniężne, co zdaniem Sądu I instancji przesądziło o celowości wszczęcia egzekucji. Podkreślił, że zgodnie z art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Złożenie więc wniosku egzekucyjnego przez wierzyciela i załączenie

prawkłowego (pod względem formalnym) tytułu wykonawczego obliguje komornika do wszczęcia i przeprowadzenia egzekucji. Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z treścią art. 770 k.p.c., koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji obciążają dłużnika. Stwierdził przy tym, że w rozpatrywanej sprawie prowadzenie egzekucji uznać należy za zasadne i celowe, bowiem dłużnicy – do momentu złożenia wniosku egzekucyjnego przez wierzyciela, co należy utożsamić z momentem wszczęcia egzekucji – dobrowolnie nie uregulowali swojego zobowiązania, dając tym samym wierzycielowi powód do wszczęcia przeciwko nim postępowania egzekucyjnego. Zaislniały zatem podstawy do obciążenia dłużników kosztami przedmiotowego postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 770 k.p.c.

Dłużnicy B. G. i S. K. zaskarżyli powyższe orzeczenie zażaleniem, domagając się jego zmiany i obciążenia kosztami prowadzonej egzekucji wierzyciela. Nadto wnieśli o zasądzenie od wierzyciela na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania skargowego. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazali, że w ich ocenie wszczęcie egzekucji w niniejszej sprawie było nieuzasadnione, z uwagi na fakt, iż zgodnie z zawartym z wierzycielem w dniu 12 maja 2008 roku porozumieniem, spłacali sukcesywnie zobowiązanie dotrzymując ustalonych wcześniej terminów. Podnieśli, że ostateczna spłata miała nastąpić dopiero w lutym 2013 roku, przy czym wierzyciel nie czekając na nią złożył u komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji już w grudniu 2011 roku. W ich ocenie wszczęcie egzekucji w sytuacji, gdy wierzyciel rozłożył im wierzytelność na raty, a oni sumiennie wykonywali postanowienia wynikające z zawartej z nim w tym zakresie ugody było niecelowe. Wynikłe zaś z tego tytułu koszty pokryć powinien wierzyciel.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne.

Kluczowa dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy była kwestia celowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego, a w konsekwencji, wobec jej umorzenia w trybie art. 823 k.p.c., obciążenia jej kosztami dłużników lub wierzyciela.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że na podstawie tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku Sądu Rejonowego w Lęborku z dnia 30 sierpnia 2007 roku, sygn. I C 165/07, dłużnicy B. G. i S. K. byli zobowiązani do spłaty wierzytelności wobec wierzyciela Agencji Nieruchomości Rolnej w W. – Oddział (...) w G.. Na podstawie porozumienia z dnia 12 maja 2008 roku strony umówiły się, że spłata nastąpi w ratach, przy czym pierwsza rata wyniesie 65.000 zł, zaś dziesięć rat po 2.468,62 zł będzie płatne w terminach do 30 września i 28 lutego danego roku, począwszy od 30 września 2008 roku, a skończywszy 28 lutego 2013 roku (porozumienie z dnia 12 maja 2008 r. – k. 6-8). Mimo realizowania przez dłużników postanowień zawartego porozumienia (bezsporne), wierzyciel w dniu 27 grudnia 2011 roku, na podstawie przywołanego wyżej tytułu wykonawczego złożył u komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji w zakresie kwoty 22.663,50 zł. W tym czasie do spłacenia pozostawały trzy raty po 2.468,62 zł każda, płatne odpowiednio do 28 lutego 2012 roku, 30 września 2012 roku i 28 lutego 2013 roku. Wobec zakwestionowania egzekucji przez dłużników (pismo – k. 22 akt komorniczych Km 89/12), wierzyciel w dniu 30 marca 2012 roku wniósł o zawieszenie postępowania egzekucyjnego i odstąpienie od dokonanych czynności egzekucyjnych (pismo z dnia 30 marca 2012 r. – k. 56 akt komorniczych Km 89/12). Następnie wobec umorzenia egzekucji z mocy prawa z powodu bezczynności wierzyciela (art. 823 k.p.c.) komornik sądowy ustalił jego koszty na kwotę 3.752,07 zł i obciążył nimi dłużników.

Zgodnie z art. 770 k.p.c., dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji.

Zgodnie z powszechnie akceptowanym poglądem, egzekucja jest celowa tylko wówczas, gdy podejmowane przez komornika czynności mają wpływ na sprawne zaspokojenie żądania wierzyciela i są zgodne z przepisami prawa egzekucyjnego. Dłużnik nie powinien więc być obciążony kosztami, gdy nie dał on podstawy do wszczęcia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego, np. gdy realizuje dobrowolnie, w ustalonym terminie, nałożony na niego w tytule wykonawczym obowiązek (Komentarz do art. 770 Kodeksu postępowania cywilnego. Z. Szczurek – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

Koszty egzekucyjne zatem mogą obciążać wierzyciela tylko w przypadku, gdy nie były niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji. Chodzi tu w szczególności o decyzję, czy wydatek poniesiony w postępowaniu egzekucyjnym był konieczny i czy przeprowadzenie egzekucji w ogóle było celowe. Jeżeli dłużnik dobrowolnie co do terminów i wysokości świadczy należności alimentacyjne, nie można uznać, by przeprowadzanie egzekucji było celowe, i w związku z tym, by ciążył na nim obowiązek zwrotu wierzycielowi kosztów postępowania egzekucyjnego (Uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 27 listopada 1986 r., III CZP 40/86 – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

W ocenie Sądu Okręgowego, ustalone okoliczności pozwalają stwierdzić, iż wszczęcie przez wierzyciela egzekucji w niniejszej sprawie było nieuzasadnione i niecelowe. Dłużnicy bowiem w sposób terminowy spłacali sporną wierzytelność, zgodnie z postanowieniami porozumienia z dnia 12 maja 2008 roku i nie pozostawali w zwłoce ze spłatą którejkolwiek z rat. Powyższe niejako potwierdził sam wierzyciel wnosząc w dniu 30 marca 2012 roku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego i odstąpienie od dokonanych czynności egzekucyjnych. Wierzyciel w toku postępowania nie wykazał przy tym, by w chwili składania wniosku o wszczęcie egzekucji zachodziły okoliczności uzasadniające jej przeprowadzenie w sytuacji, gdy ustalone raty były wpłacane na jego rachunek bankowy terminowo.

Dodać przy tym należy, że porozumienie zawarte przez strony w dniu 12 maja 2008r. obejmowało całe zadłużenie dłużników wynikające z umowy sprzedaży środków trwałych i majątku obrotowego zawartej z Agencją w dniu 1 lipca 1994r. na dzień 11 marca 2008 a nie tylko należność wynikającą z nakazu zapłaty z dnia 12 stycznia 2004r.

W konsekwencji należało uznać, że dłużnicy nie dali w niniejszej sprawie wierzycielowi podstaw do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, a zatem spowodowane nim koszty jako niecelowe nie powinny ich obciążać.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w z. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. § 10 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Sąd Okręgowy zasądził od wierzyciela (...) w W. – Oddział Terenowy w G. na rzecz skarżących B. G. i S. K. kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 2 sentencji). Na zasądzoną kwotę składało się wynagrodzenie dla reprezentującego skarżących radcy prawnego (90 zł) oraz opłata od zażalenia (30 zł).